

Sygn. akt IV U 3018/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 marca 2014r.

Sąd Okręgowy w Zielonej Górze IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący SSO Hanna Rawska

Protokolant: st. sekr. sąd. Henryka Wolska

po rozpoznaniu w dniu 10 marca 2014r. w Zielonej Górze

odwołania H. Z.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 21.08.2013r. znak: (...)

w sprawie H. Z.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o przyznanie prawa do emerytury

zmienia zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.z dnia 21.08.2013r. znak: (...) w ten sposób, że przyznaje wnioskodawcy H. Z.prawo do emerytury od dnia 14 lipca 2013.

sygn. akt IVU 3018/13

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 21.08.2013r. znak: (...) pozwany Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.odmówił wnioskodawcy H. Z.prawa do emerytury przy obniżonym wieku emerytalnym z uwagi na niewykazanie przez wnioskodawcę 15 letniego okresu pracy w warunkach szczególnych.

Wnioskodawca H. Z. w odwołaniu do Sądu Okręgowego w Zielonej Górze domagał się zmiany zaskarżonej decyzji i przyznania mu emerytury wywodząc, że w warunkach szczególnych pracował:

- 1) od dnia 24.01.1972r. do dnia 13.10.1992r. na stanowisku ślusarza narzędziowego w pełnym wymiarze czasu pracy w Przedsiębiorstwie (...) z siedzibą w B.,
- 2) od dnia 14.10.1992r. do dnia 30.11.1993r. na stanowisku ślusarz - mechanik w pełnym wymiarze czasu pracy w J. (...) sp. z o. o. z siedzibą w K.,
- 3) od dnia 01.08.1994r. do dnia 01.03.1995r. na stanowisku pracownika produkcyjnego w pełnym wymiarze czasu pracy w (...) Przedsiębiorstwie (...) N. z siedzibą w N.,
- 4) od dnia 20.04.1995r. do dnia 30.11.2002r. na stanowisku robotnika drogowego w pełnym wymiarze czasu pracy w (...) z siedzibą w N..

Organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania zarzucając, że wnioskodawca w w/w okresach nie pracował w szczególnych warunkach.

Sąd ustalił, co następuje:

Wnioskodawca H. Z., urodzony (...), z zawodu technik obróbki skrawania, zgłosił wniosek o przyznanie prawa do emerytury w dniu 14.06.2013r.

Na dzień 01.01.1999r. organ rentowy uznał za udowodniony okres składkowy i nieskładkowy w wymiarze 30 lat, 1 miesiąc i 27 dni, w tym żadnego okresu pracy w szczególnych warunkach,

(dowód: świadectwa pracy i decyzja – akta o emeryturę i akta o ustalenie kapitału początkowego).

W okresie od dnia 24.01.1972r. do dnia 13.10.1992r. wnioskodawca był zatrudniony w Przedsiębiorstwie (...) z siedzibą w B.. Pierwszym jego stanowiskiem pracy w tym przedsiębiorstwie był ślusarz montażowy. Wnioskodawca zajmował się wówczas spawaniem, szlifowaniem i lakierowaniem palet (...) wychodzących z produkcji tj. pojemników metalowych o wysokości 85 cm i długości 120 cm. Palety szlifował za pomocą ręcznej, dużej i ciężkiej szlifierki. Pracę wykonywał na hali produkcyjnej i na lakierni. Na hali produkcyjnej nie było wentylacji, mocno było czuć na niej zapach używanych farb i lakierów, kurz. W lakierni panowały takie same warunki pracy. Palety były dostarczane taśmą produkcyjną, a następnie przechodziły do lakierni. W zakładzie było czterech ślusarzy montażowych, którzy podlegali brygadziście świadkowi M. W..

W dniu 12.06.1981r. wnioskodawca wniósł o przeniesienie go ze stanowiska pracownika dniówkowego przy poprawkach palet do odbioru na stanowisko pracownika akordowego przy szlifowaniu palet, z uwagi na ponad dwa razy wyższe zarobki. Przychylając się do tej prośby, z dniem 15.06.1981r. przeniesiono wnioskodawcę na stanowisko pracownika akordowego przy szlifowaniu palet. Praca wnioskodawcy polegała na tym, że odbierał paletę od spawacza i szlifował ją ze wszystkich stron ręczną szlifierką kątową. Wnioskodawca zajmował się wyłącznie szlifowaniem palet. Pracę tą wykonywał również na hali produkcyjnej, lecz innej niż poprzednio. Hala produkcyjna była niska, panowało na niej duże zadymienie, hałas, nieprzyjemny zapach.

W tym czasie wnioskodawca ukończył technikum dla pracujących i uzyskał zawód technik obróbki skrawaniem. Technikum trzyletnie ukończył w 1980r.

W dniu 17.01.1983r. wnioskodawca złożył podanie o przeniesienie do narzędziowni Zakładu Nr (...) w K. na stanowisko szlifierz przyrządów. W narzędziowni pracował we dwóch ze świadkiem Z. R.. Świadek zajmował się rozbieraniem przyrządów przywiezionych do szlifowania, a wnioskodawca części te szlifował. Były to różne przyrządy służące do wykrawania różnych form z blachy tj. stemple, wycinanki, wykrojniki, tłoczniaki. W narzędziowni znajdowała się szlifierka do płaszczyzn tzw. magnesówka tj. duża szlifierka stojąca oraz ręczna szlifierka kątowna. Narzędziownia był to budynek odrębny od hali produkcyjnej. Pracę tą wykonywał do końca zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...),

(dowód: zeznania świadka H. B. k. 27-27v, G. J. k. 27v-28, J. M. (1) k. 28, J. M. (2) k. 28-28v, J. R. k. 28v, Z. R. k. 29, M. W. k. 29-29v, zeznania wnioskodawcy H. Z. k. 72-73, akta osobowe wnioskodawcy k. 53-69, akta tut. Sądu sygn. IVU 3945/12).

Od dnia 30.01.1989r. wnioskodawca posiada uprawnienia spawalnicze,

(dowód: książeczka spawacza k. 8-8v).

Od dnia 14.10.1992r. do dnia 30.11.1993r. wnioskodawca był zatrudniony J.M. (...) sp. z o. o. z siedzibą w K. na stanowisku ślusarz – mechanik. Spółka ta przejęła Przedsiębiorstwo (...). Wnioskodawca w dalszym ciągu wykonywał pracę jako szlifierz narzędziowy. Zajmował się szlifowaniem części szlifierką,

(dowód: zeznania wnioskodawcy H. Z. k. 72-73, świadectwo pracy w aktach emerytalnych k. 33).

W przedsiębiorstwie (...)i w Spółce (...)(...)wnioskodawca otrzymywał wynagrodzenie dniówkowe, poza okresem pracy w latach 1981-1983, gdy pracował na stanowisku szlifierza palet i jego wynagrodzenie było akordowe,

(dowód: zeznania wnioskodawcy H. Z. k. 72-73, akta osobowe wnioskodawcy k. 53-69).

W okresie od dnia 01.08.1994r. do dnia 01.03.1995r. wnioskodawca był zatrudniony w (...) Przedsiębiorstwie (...) N. z siedzibą w N. na stanowisku pracownika produkcyjnego, a w okresie od dnia 20.04.1995r. do dnia 30.11.2002r. na stanowisku robotnika drogowego.

Faktycznie wnioskodawca przez cały okres zatrudnienia wykonywał czynności brukarza. Zajmował się układaniem kostki polbruku, krawężników, docinał piłą kostkę i krawężniki. Jego praca polegała na budowie i remontach dróg oraz budowie i naprawach chodników na terenie całego województwa, ale najczęściej w rejonie N. i Ż.. Większość prac wykonywano ręcznie, chociaż używano również pilarek, zagęszczarek i młotów. Wnioskodawca nie zajmował się kopaniem rowów. Wykopy wykonywali operatorzy, a nie pracownicy drogowi. Pracę wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Od września 1995r. do końca zatrudnienia był brygadzystą. Jako brygadzista w dalszym ciągu pracował fizycznie wykonując takie same czynności, a do tego doszły mu obowiązki nadzoru nad pozostałymi pracownikami,

(dowód: zeznania świadka W. G. k. 26v-27, W. L. k. 27, zeznania wnioskodawcy H. Z. k. 72-73, świadectwa pracy w aktach emerytalnych k. 37,41).

Służbę wojskową wnioskodawca z uwagi na chorobę odbywał w dwóch etapach. Odbywał ją w okresach od 30.10.1973r. do 16.04.1974r. oraz od 17.07.1975r. do 13.01.1977r. Od maja 1989r. przebywał przez pół roku na zwolnieniu lekarskim, z uwagi na wypadek w pracy,

(dowód: zeznania wnioskodawcy H. Z. k. 72-73, akta osobowe wnioskodawcy k. 60v-61, 63, książeczka wojskowa w aktach emerytalnych).

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie jest zasadne.

Zgodnie z art. 184 ust. 1 ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2013r. poz. 1440 ze zm.) ubezpieczonym urodzonym po dniu 31.12.1948r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy, tj. 01.01.1999r osiągnęli:

1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat dla kobiet i 65 lat dla mężczyzn oraz

2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27. Okres ten wynosi co najmniej 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn (art. 27 pkt 2 ustawy emerytalnej). Za okres zatrudnienia wymagany do uzyskania emerytury uważa się okres wynoszący 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczalnymi do okresu zatrudnienia (§ 3 rozporządzenia Rady Ministrów z 7.02.1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.).

Pracownik, który wykonywał pracę w szczególnych warunkach wymienione w wykazie A nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

- osiągnął wiek emerytalny wynoszący 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn,

- ma wymagany okres zatrudnienia w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach (§ 4 ust. 1 w/w rozporządzenia).

Okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy § 2 ust. 1 w/w rozporządzenia.

W sprawie jest bezsporne, że na dzień 01.01.1999r. ogólny staż pracy ubezpieczeniowy wnioskodawcy to 30 lat, 1 miesiąc i 27 dni oraz bezsporne jest uzyskanie przez niego wieku emerytalnego 60 lat z dniem (...). oraz to, iż wniósł o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu na dochody budżetu państwa (vide: wniosek o emeryturę).

W świetle zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, tymczasem za wiarygodne, zdaniem tut. Sądu, uznać należało także twierdzenie wnioskodawcy, iż w spornym okresie zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) z siedzibą w B. od 24.01.1972r. do 13.10.1992r. wykonywał on stale i w pełnym wymiarze czasu pracy czynności zaliczane do prac w warunkach szczególnych, jakkolwiek na tą okoliczność nie przedłożył świadectwa wykonywania pracy w warunkach szczególnych.

W tym miejscu należy przy tym zauważyć, iż ubezpieczony jako strona faktycznie słabsza korzysta ze wzmożonej ochrony procesowej, którą gwarantują szczególne przepisy proceduralne dotyczące postępowania w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych zawarte w dziale III rozdziały 1 i 3 kpc.

Według art. 473 kpc w postępowaniu przed sądem nie stosuje się żadnych ograniczeń dowodowych. Ten wyjątek od ogólnych zasad wynikających z art. 247 kpc sprawia, że każdy fakt może być dowodzony wszelkimi środkami, które sąd uzna za pożądane i ich dopuszczenie za celowe. Sąd nie jest związany środkami dowodowymi określonymi dla dowodzenia przed organami rentowymi.

W związku z powyższym, w przypadku braku świadectwa, o którym mowa w § 2 ust. 2 powołanego wyżej rozporządzenia, czy też przy braku pełnych informacji w nim zawartych, okoliczność pracy w szczególnych warunkach, ubezpieczony może dowodzić wszelkimi innymi środkami dowodowymi zwłaszcza, gdy zakład pracy już nie istnieje i nie może potwierdzić bądź zaprzeczyć pracy w takich warunkach.

Sąd podzielił w tym względzie stanowisko Sądu Najwyższego, a wyrażone chociażby w uzasadnieniu wyroku z dnia 08.04.1999r. (II UKN 619/98, OSNP 2000/11/439, PiZS 1999/9/35, M.Prawn. 1999/12/9, OSNP-wkł. 1999/19/1, OSP 2002/2/26) czy w uchwale z 27.05.1985r. (III UZP 5/85, LEX nr 14635), w której SN przyjął wprost, iż „W postępowaniu odwoławczym przed radami nadzorczymi oddziałów Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i okręgowymi sądami pracy i ubezpieczeń społecznych w sprawach o świadczenia emerytalno-rentowe dopuszczalne jest przeprowadzenie dowodu z zeznań świadków na okoliczność zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, jeżeli zainteresowany wykaże, że nie może przedstawić zaświadczenia zakładu pracy z powodu likwidacji zakładu pracy lub zniszczenia dokumentów dotyczących takiego zatrudnienia. Przeprowadzenie dowodu z zeznań świadków nie jest dopuszczalne w postępowaniu przed organem rentowym.”

W świetle powyższego, Sąd ustalenia w zakresie pracy wnioskodawcy w warunkach szczególnych w Przedsiębiorstwie (...) z siedzibą w B. od 24.01.1972r. do 13.10.1992r. poczynił w oparciu o zeznania świadków H. B., G. J., J. M. (1), J. M. (2), J. R., Z. R., M. W., świadectwo pracy, akta osobowe i emerytalne wnioskodawcy, akta tut. Sądu z odwołania świadka J. M. (2) o emeryturę (sygn. akt IVU 3945/12) oraz korespondujące z nimi zeznania samego ubezpieczonego.

Sąd przyjął jako w pełni wiarygodne zeznania świadków H. B., G. J., J. M. (1), J. M. (2), J. R., Z. R., M. W., którzy pracowali wspólnie z wnioskodawcą w Przedsiębiorstwie (...) z siedzibą w B. i widzieli wnioskodawcę w codziennej pracy, przez co mają praktyczną wiedzę jaką pracę faktycznie wykonywał wnioskodawca. Zeznania świadków

korespondują z zeznaniami samego wnioskodawcy i dokumentacją znajdującą się w aktach sprawy. Pozwany zaś nie kwestionował zeznań świadków i nie przedstawił dowodów przeciwnych.

Świadkowie zgodnie zeznali, że wnioskodawca przez cały okres zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) pracował jako szlifierz narzędziowy i wykonywał prace szlifierskie. Zakład wykonywał pojemniki o nazwie p. (...) i wnioskodawca szlifował te palety, za pomocą ręcznej dużej i ciężkiej szlifierki. Prace wykonywał na hali produkcyjnej i szlifował palety, które schodziły z produkcji. Szlifował ostre krawędzie i miejsca po spawaniu. Zdaniem świadków wnioskodawca pracował tak stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Następnie wnioskodawca przeszedł do tzw. narzędziowni, gdzie w dalszym ciągu pracował przy szlifierkach. W narzędziowni wnioskodawca pracował wraz ze świadkiem Z. R., który potwierdził, iż wnioskodawca stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace jako ślusarz narzędziowy i zajmował się szlifowaniem przyrządów przywiezionych do szlifowania, które wcześniej świadek rozbierał na części. Były to różne przyrządy służące do wykrawania różnych form z blachy tj. stemple, wycinanki, wykrojniki, tłoczniaki. W narzędziowni znajdowała się szlifierka do płaszczyzn tzw. magnesówka tj. duża szlifierka stojąca oraz ręczna szlifierka kątowna.

W ocenie Sądu przeprowadzone postępowanie dowodowe pozwoliło na jednoznaczne ustalenie, że wnioskodawca w okresie zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) z siedzibą w B. od 24.01.1972r. do 13.10.1992r. tj. 20 lat, 8 miesięcy i 20 dni stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku wykonywał pracę jako ślusarz narzędziowy, a zatem pracę kwalifikowaną jako praca w szczególnych warunkach wymienioną w wykazie A Dział III poz. 78 (Szlifowanie lub ostrzenie wyrobów i narzędzi metalowych oraz polerowanie mechaniczne) stanowiącego załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z 07.02.1983r. w sprawie wieku emerytalnego (...) oraz powtórzoną w wykazie A dział III poz. 78 pkt 6 stanowiącym załącznik nr 2 do zarządzenia nr 3 Ministra Hutnictwa i Przemysłu Maszynowego z dnia 30.03.1985r. w sprawie stanowisk pracy, na których wykonywane są prace w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze (Dz. Urz. MHiPM nr 1-3).

Wnioskodawca w okresach od 30.10.1973r. do 16.04.1974r. oraz od 17.07.1975r. do 13.01.1977r. odbywał zasadniczą służbę wojskową i odpowiednio w dniach 24.04.1974r. (k. 64v) i 24.01.1977r. (k. 62v) powrócił do zakładu pracy, przez co te okresy wliczają się do pracy wnioskodawcy w szczególnych warunkach. Okres zasadniczej służby wojskowej odbytej w czasie trwania stosunku pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze zalicza się do stażu pracy wymaganego do nabycia prawa do emerytury w niższym wieku emerytalnym (art. 32 ust. 1 ustawy emerytalnej), jeżeli pracownik w ustawowym terminie zgłosił swój powrót do tego zatrudnienia (wyrok Sądu Najwyższego z 06.04.2006r. III U 5/06 OSNP 2007/7-8/108). Takie same stanowisko zajął Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 4.12.2013r. (II UK 217/13 LEX nr 1408683). Sąd Najwyższy w uchwale składu siedmiu sędziów z dnia 16.10.2013r. II UZP 6/13 (M.P.Pr. 2014/2/94 -101) stwierdził, że czas zasadniczej służby wojskowej odbytej w okresie obowiązywania art. 108 ust. 1 ustawy z 21.11.1967r. o powszechnym obowiązku obrony Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej (Dz. U. Nr 44, poz. 220 w brzmieniu obowiązującym do 31.12.1974r.) zalicza się – na warunkach wynikających z tego przepisu – do okresu pracy wymaganego do nabycia prawa do emerytury w niższym wieku emerytalnym (art. 184 w związku z art. 32 ust. 1 ustawy emerytalnej).

Jakkolwiek na okoliczność pracy wnioskodawcy w szczególnych warunkach w okresie od 14.10.1992r. do 30.11.1993r. w J.M. (...) Sp. z o.o. z siedzibą w K. nie udało się pozyskać akt osobowych wnioskodawcy (vide: pismo J.M. & A.M. (...) Sp. z o.o. z 26.02.2014r. k. 77 a.s.) o tyle Sąd dał wiarę zeznaniom wnioskodawcy, iż także i w tym okresie stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał on pracę na stanowisku ślusarz narzędziowy i zajmował się szlifowaniem elementów stalowych.

Niezależnie jednak nawet od powyższego, wnioskodawca dowiódł przed Sądem, iż w spornym okresie zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) z siedzibą w B. przez ponad 20 lat wykonywał pracę kwalifikowaną jako praca w szczególnych warunkach i że pracę tę wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Zdaniem Sądu, niewydanie przez zakład pracy pracownikowi świadectwa pracy w szczególnych warunkach, nie może nieść za sobą ujemnych dla niego skutków w zakresie prawa do wcześniejszej emerytury.

Tym samym – w ocenie Sądu – niewątpliwym pozostaje, że wnioskodawca spełnia wszystkie warunki wymagane do uzyskania wcześniejszej emerytury w oparciu o art. 184 ustawy emerytalnej, albowiem ukończył 60 lat życia, wniósł o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w OFE, a na dzień 01.01.1999r. posiadał wymagany 25-letni okres składkowy i nieskładkowy oraz posiadał co najmniej 15-letni okres pracy w szczególnych warunkach.

Wobec powyższego na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. Sąd orzekł jak w sentencji wyroku.